

Handleiding inventarisatie houtopstanden Lelystad

Werkwijze, opnamekenmerken en definities

Deze handleiding behandelt de veiligheidscontrole bij houtopstanden met boom- en/of struikvormers die als één geheel worden beheerd en onderhouden.

Voorbeelden hiervan zijn bosplantsoenen, windsingels, houtwallen, grienden en bosgebieden.

Individueel beheerde bomen worden *niet* tot deze houtopstanden gerekend. Individueel beheerde bomen zijn bijvoorbeeld bomen die deel uitmaken van een structuur, rij of laan.

Let op: Een dergelijke boom kan een standplaats hebben in een houtopstand die als geheel wordt beheerd, deze boom wordt dan als individueel beheerde boom aangemerkt en geïnspecteerd.

Werkwijze

Op locatie worden aan de hand van de beschikbare digitale kaart de betreffende eigendomsterreinen systematisch geïnspecteerd. De relevante houtopstanden worden daarbij digitaal ingetekend op de kaart. Tevens worden de opnamekenmerken geregistreerd. Hierbij wordt gewerkt in drie 'lagen': vak, randen en locatie te vellen risicobomen. Deze worden *hieronder* nader toegelicht.

Vak

Van het betreffende vak wordt geregistreerd of zich in het vak instabiele of stambreukgevoelige bomen staan.

Randen

Langs de rand van het vak, kunnen veiligheidsrisico's een rol spelen in de vorm van risicotakken. Van de rand worden daarom de veiligheidskenmerken opgenomen. Op de digitale kaart wordt de rand ingetekend als lijnobject. De lengte wordt automatisch berekend.

Locatie te vellen risicobomen

Bomen die geveld dienen te worden omdat ze een risico vormen voor gebruikers van de aangrenzende zone, worden op locatie gemarkeerd (met verf). De locatie van de te vellen bomen wordt als (tijdelijk) vlakobject ingetekend. Daarbij wordt het aantal te vellen bomen per stamdiameterklasse geregistreerd.

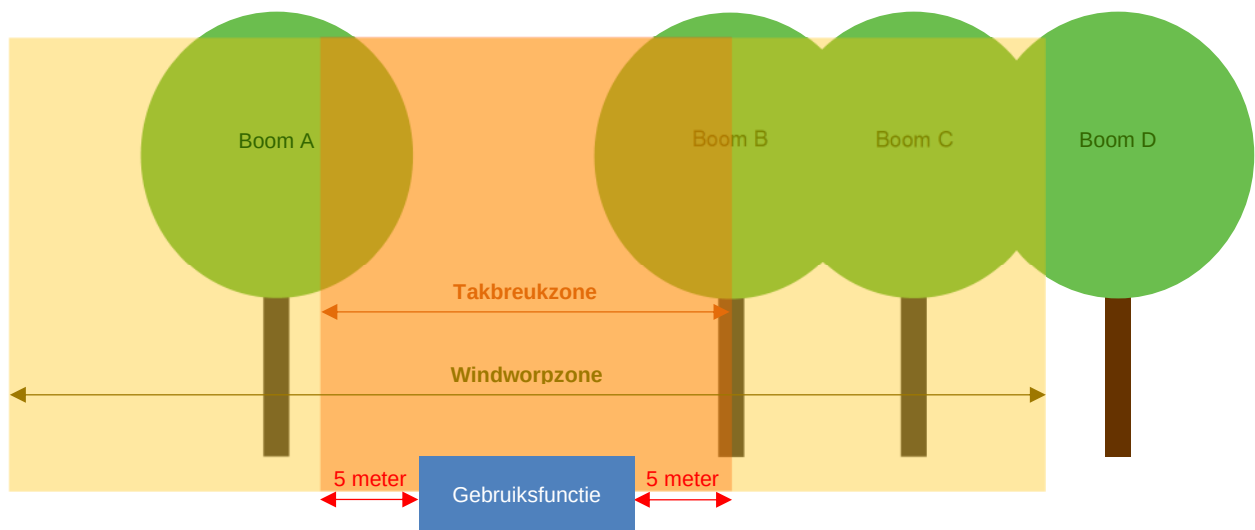
Overigens kunnen in een vak ook individueel beheerde bomen staan. Deze dienen binnen de hier beschreven werkwijze altijd als boompunt te worden geregistreerd.

Definitie zones

Zone takbreuk

De zogenoemde takbreukzone is de zone waar het vallen van een tak als gevolg van takbreuk kan leiden tot een reëel veiligheidsrisico voor de omgeving. Het betreft hier de zone tot 5 meter buiten de rand van de gebruiksfunctie (naastgelegen zone).

Onderstaande figuur laat zien hoe de genoemde begrippen hun plaats hebben in de werkelijke situatie.

Zone takbreuk: In de figuur bevinden bomen A en B zich met hun kroon (gedeeltelijk) binnen de takbreukzone. Bomen C en D en de kroondelen van bomen A en B die zich buiten de takbreukzone bevinden, worden *niet* beoordeeld op de aanwezigheid van breukgevaarlijke takken.

Zone windworp: In de figuur dienen bomen A, B en C te worden beoordeeld op een mogelijk windworprisico. Boom D zal, gelet op de boomhoogte, bij omvallen niet terechtkomen binnen de gebruiksfunctie (naastgelegen zone) en wordt dan ook *niet* meegenomen in de beoordeling.

Opnamekenmerken: Randen

Verwijderen risicotakken

Risicotakken dienen te worden verwijderd. Onder risicotakken wordt verstaan:

- Dood hout met een diameter > 4 cm en een lengte > 20 cm
- Mechanisch overbelaste takken
- Takken binnen het wettelijke wegprofiel die zich ter hoogte van de beoogde afstand tot de gebruiksfunctie hoger bevinden dan de vastgestelde hoogte van het randonderhoud.

De intensiteit van de uit te voeren werkzaamheden wordt uitgedrukt in een bewerkingspercentage. Hierbij wordt de *volgende* classificatie aangehouden:

- Geen maatregel
- Tot 20%
- 20 tot 40%
- 40 tot 60%
- 60 tot 80%
- Meer dan 80%
- Niet relevant

Bij een bewerkingspercentage van minder dan 20 procent dienen de betreffende maatregelen te worden uitgevoerd over minder dan 20 procent van de randlengte. Bij een bewerkingspercentage van 20 tot 40 procent dienen de maatregelen te worden uitgevoerd over 20 tot 40 procent van de randlengte, et cetera.

Hercontrole

Indien de bomen binnen de windworpzone niet of niet volledig te beoordelen zijn op veiligheidsrisico's, dient een hercontrole plaats te vinden.

De intensiteit van de uit te voeren hercontrole wordt uitgedrukt in een bewerkingspercentage. Hierbij wordt de *volgende* classificatie aangehouden:

- Geen maatregel
- Tot 20%
- 20 tot 40%
- 40 tot 60%
- 60 tot 80%
- Meer dan 80%
- Niet relevant

Bij een bewerkingspercentage van minder dan 20 procent dient de hercontrole te worden uitgevoerd in minder dan 20 procent van de windworpzone. Bij een bewerkingspercentage van 20 tot 40 procent dient de hercontrole te worden uitgevoerd in 20 tot 40 procent van de windworpzone, et cetera.

Opnamekenmerken: Vak

Databeheer

Bijzonderheden over het vlakobject op het kaartmateriaal in relatie tot de werkelijke situatie.

- **Vakgrootte onjuist**
De houtopstand is niet correct ingetekend op het kaartmateriaal.
- **Correctie groentype (geen houtopstand aanwezig)**
Op het kaartmateriaal was een houtopstand ingetekend, maar op locatie is geen corresponderende houtopstand aangetroffen.
- **Boompunten verwijderen**
In het vak bevinden zich boompunten. De betreffende bomen maken echter deel uit van de houtopstand als geheel, of zijn niet (meer) aanwezig.
- **Boompunten toevoegen**
In het vak bevinden zich individueel beheerde en onderhouden (structuur)bomen die niet geregistreerd zijn als boom(punt).

Breukgevaarlijke bomen

De zogenoemde windworpzone is de zone waar het omvallen van een boom(stam) als gevolg van ontworteling (windworp) of breuk kan leiden tot een reëel veiligheidsrisico voor de omgeving. Voor deze zone geldt een variabele afstand, die afhankelijk is van de boomhoogte (valbereik van de boom) in relatie tot de gebruiksfunctie (naastgelegen zone). Indien er daadwerkelijk een boom aanwezig is waarbij sprake is van een verhoogde kans op omvallen, dient deze ter plaatse te worden gemarkeerd (met verf) en dient deze op de digitale kaart te worden geregistreerd in de laag 'locatie te vellen risicobomen'.

- **Ja**
In het vak bevinden zich instabiele of breukgevaarlijke bomen welke bij windworp of stambreuk een veiligheidsrisico voor de omgeving.
- **Nee**
In het vak bevinden zich geen instabiele of breukgevaarlijke bomen welke bij windworp of stambreuk een veiligheidsrisico voor de omgeving.

Opnamekenmerken: Locatie te vellen risicobomen

Aantal

Het gaat hier om het aantal te vellen risicobomen per stamdiameterklasse. De klassen zijn:

- < 20 cm
- 20 - 30 cm
- 30 - 50 cm
- 50 - 100 cm
- > 100 cm

Tevens is er ruimte om een opmerking te plaatsen (bijvoorbeeld over een bijzondere situatie, afwijking en/of maatregel).